

N:o 116.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1909.
— — — — Andra Kammaren den 12 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående anordnande af sanatorievård åt vissa statstjänare.

(Statsutskottets utlåtande n:o 125.)

Till Konungen.

I en den 19 sistlidne mars till Riksdagen aflåten proposition (n:o 131) har Eders Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen dels

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 35 Häft. (N:is 116—120. 1

besluta uppförande af ett för 110 manliga patienter afsedt tuberkulossanatorium å Spenshult kronopark i Hallands län samt af en paviljong för 10 manliga patienter vid Österåsens sanatorium för en sammanlagd kostnad, inberäknadt utgifter för inventarieanskaffning, af 840,000 kronor; dels medgifva, att, för påbörjande af dessa anläggningar, under innevarande och nästkommande år må användas af allmänna besparingarna å fjärde hufvudtiteln 125,000 kronor, å femte hufvudtiteln 41,600 kronor och å sjätte hufvudtiteln 33,400 kronor;

att för anläggning af ofvannämnda sanatorium må upplåtas ett område af omkring 12 hektar å Spenshults kronopark, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att närmare bestämma detta områdes belägenhet;

att af nämnda kronopark ett ytterligare område, hvars storlek och läge Eders Kungl. Maj:t likaledes äger närmare bestämma, må, utan att från kronoparken afsöndras, för sanatoriets räkning användas för anläggning af promenadvägar och andra sjukvårdens behof, med rätt för sanatoriet, hvilket icke skall äga att förfoga öfver den skog, som för berörda ändamål kommer att fällas, att till vedbrand vid sanatoriet tillgodogöra sig torra träd jämte grenar och toppar af träd, som för kronans räkning å området afverkas; samt

att ifrågavarande båda sjukvårdsanläggningar må ställas under öfverstyrelsens för Konung Oscar II:s jubileumsfond förvaltning för att upplåtas åt sjuka efter samma grunder, som gälla för de äldre folksanatorierna, under förutsättning att från öfverstyrelsen lämnas förbindelse att å de under dess förvaltning stående sanatorierna mot full ersättning af statsverket hållas sammanlagdt 120 vårdplatser ständigt tillgängliga för tuberkulossjuka bland underofficerare, stamanställda af manskapsklassen och värnpliktiga vid armén och marinen äfvensom bland den till kostnadsfri läkarvård berättigade personal vid post- och telegrafverken och statens järnvägar, samt under de villkor i öfrigt Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Det nu föreliggande förslaget att genom uppförande af ännu ett tuberkulossanatorium för beredande af vård åt patienter tillhörande krigsmakten och kommunikationsverken utgör ett ytterligare steg på den under de senare åren inslagna vägen till åstadkommande från statens och kommunernas sida af vård i största möjliga utsträckning å för ändamålet särskildt upprättade anstalter af personer, som lida af den sjukdom, som framför alla andra med goda skäl kan benämnas folksjukdomen inom vårt land. I afseende å de åtgärder, som i sådant afseende af staten förut vidtagits, vill Riksdagen endast erinra om dels de anslag, som årligen be-

viljas till de tre under Konung Oscar II:s jubileumsfonds förvaltning ställda folksanatorierna, dels ock 1908 års Riksdags beslut om beredande af understöd enligt en synnerligen vidtomfattande och dyrbar plan åt kommunala och enskilda tuberkulosanstalter. Att särskilda åtgärder böra vidtagas för beredande af tuberkulossjukvård åt nu ifrågavarande klasser af statstjänare finner Riksdagen af hvad utredningen beträffande sjukdomens utbredning och hittillsvarande allmänna förlopp bland dessa klasser gifver vid handen, vara till fullo ådagalagdt, och har Riksdagen jämväl funnit hvad i sådant afseende föreslagits, eller uppförande af ett fjärde folksanatorium samt en paviljong vid Österåsens sanatorium, afsedda det förra för 110 och den senare för 10 patienter, vara, med hänsyn till nuvarande förhållanden, på detta område lämpliga åtgärder.

Beträffande platsen för sanatoriet, Spenshults kronopark i Hallands län, har Riksdagen icke haft anledning till erinran mot densamma liksom ej heller mot förslaget om kostnadsfri upplåtelse från kronoparken af för sanatoriet nödigt område.

Kostnaderna äro beräknade, för det nya sanatoriet med inredning till 775,000 kronor och för paviljongen vid Österåsen med inredning till 65,000 kronor, motsvarande en medelkostnad per sjukplats, vid sanatoriet af 7,045 kronor och vid paviljongen af 6,500 kronor. Dessa belopp har Riksdagen icke kunnat undgå att finna synnerligen höga, särskildt vid jämförelse med de efter enahanda plan, som det nu föreslagna sanatoriet, uppförda sanatorierna vid Hålahult och Hessleby, där, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhämtas, kostnaden per sjuksäng uppgår till respektive 5,514 och 5,560 kronor; och har Riksdagen, då kostnadsberäkningarna synas hafva blifvit uppgjorda under en tid af synnerligen högt uppdrifna såväl material- som arbetspris, hvilka pris emellertid antingen redan nedgått eller torde kunna förväntas under den närmaste framtiden nedgå, ansett, att den för sanatoriet beräknade byggnadskostnaden, 715,000 kronor, bör utan olägenhet kunna minskas med 65,000 kronor till 650,000 kronor.

I afseende å sättet för de erforderliga medlens anskaffande har Riksdagen ansett sig böra bifalla förslaget, att, till undvikande af budgetens betungande för nästkommande år med det för påbörjande af byggnadsarbetena nödiga beloppet, 200,000 kronor, detta bestrides af fjärde, femte och sjätte hufvudtitlarnes allmänna besparingar i förhållande till det antal patienter från armén, marinen och kommunikationsverken, som beräknas komma att å anstalterna vårdas, eller med respektive 62,5 %/o, 20,8 %/o och 16,7 %/o, motsvarande respektive 125,000, 41,600 och 33,400 kronor.

Hvad Eders Kungl. Maj:t i öfrigt föreslagit har icke gifvit Riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen har alltså

dels beslutit uppförande af ett för 110 manliga patienter afsedt tuberkulossanatorium å Spenshults kronopark i Hallands län samt af en paviljong för 10 manliga patienter vid Österåsens sanatorium för en sammanlagd kostnad, inberäknadt utgifter för inventarieanskaffning, af 775,000 kronor;

dels medgifvit,

att för påbörjande af dessa anläggningar under innevarande och nästkommande år må användas af allmänna besparingarna å fjärde hufvudtiteln 125,000 kronor, å femte hufvudtiteln 41,600 kronor och å sjätte hufvudtiteln 33,400 kronor;

att för anläggning af ofvannämnda sanatorium må upplåtas ett område af omkring 12 hektar å Spenshults kronopark, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att närmare bestämma detta områdes belägenhet;

att af nämnda kronopark ett ytterligare område, hvars storlek och läge Eders Kungl. Maj:t likaledes äger närmare bestämma, må, utan att från kronoparken afsöndras, för sanatoriets räkning användas för anläggning af promenadvägar och andra sjukvårdens behof, med rätt för sanatoriet, hvilket icke skall äga att förfoga öfver den skog, som för berörda ändamål kommer att fällas, att till vedbrand vid sanatoriet tillgodogöra sig torra träd jämte grenar och toppar af träd, som för kronans räkning å området afverkas; samt

att ifrågavarande båda sjukvårdsanläggningar må ställas under öfverstyrelsens för konung Oscar II:s jubileumsfond förvaltning för att upplåtas åt sjuka efter samma grunder, som gälla för de äldre folksanatorierna, under förutsättning att från öfverstyrelsen lämnas förbindelse att å de under dess förvaltning stående sanatorierna mot full ersättning af statsverket hållas sammanlagdt 120 vårdplatser ständigt tillgängliga för tuberkulossjuka bland underofficerare, stamanställda af manskapsklassen och värnpliktiga vid armén och marinen äfvensom bland den till kostnadsfri läkarvård berättigade personal vid post- och telegrafverken och statens järnvägar, samt under de villkor i öfrigt Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Stockholm den 12 maj 1909.

Med undersätlig vörndnad.